

BEZOEKADRES
Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES
Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

De leden-waterschappen /
belastingkantoren van waterschappen

datum
7 juni 2017

ons kenmerk
90424/IP

contactpersoon
mw. N. de Keijzer

bijlage(n)
1

uw kenmerk
-

e-mail
nkeijzer@uwv.nl

betreft
Doorbelasting Generieke Digitale
Infrastructuur

Geachte leden / geachte heer, geachte mevrouw,

Vorige week heeft het bestuur van de Unie van Waterschappen, samen met het Interprovinciaal Overleg, bijgevoegde brief naar minister Plasterk en de Digicommissaris gestuurd over de duurzame financiering van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). In deze brief zetten we onze bezwaren tegen de doorbelasting en het doorlopen proces nogmaals uiteen. We verzoeken de minister om op korte termijn een bestuurlijk overleg met de medeoverheden en de Digicommissaris te arrangeren. Totdat dit gesprek heeft plaatsgevonden, adviseren we u – afgezien van de recent verzonden Rijksfactuur – geen facturen te betalen voor de nieuwe doorbelasting per tik voor de vernieuwing berichtenvoorziening, MijnOverheid en DigID.

Hieronder treft u meer informatie aan over de aanleiding en het doorlopen proces rondom de duurzame financiering van de GDI.

Aanvullende Post en duurzame financiering

In 2014 stelde het Kabinet een Digicommissaris aan om de problematiek rondom de GDI structureel op te lossen. De problematiek richt zich voornamelijk op twee thema's: de governance en de financiën.

Om een urgent tekort aan voldoende middelen voor de GDI op te lossen, is in 2015 een 'aanvullende post', met verplichte medefinanciering hiervan door de decentrale overheden, gecreëerd. Ondanks dat we daartegen hebben geageerd, is in de Ministerraad toch besloten dit door te zetten.

De aanvullende post heeft voor de korte termijn voor enige verlichting gezorgd, maar dit betekende niet dat er sprake was van duurzame, financiële afspraken over het dekken van de kosten van de GDI. De afspraken zijn ad hoc en per voorziening gemaakt en er zijn nog steeds onvoldoende middelen.

In de zomer van 2016 heeft de Ministerraad zodoende besloten dat er gezamenlijke financiering komt voor de GDI en dat 'het doorbelasten van toerekenbare kosten aan gebruikers (profijtbeginsel) op een zodanige manier plaatsvindt dat de financiering mee ademt met de kostenontwikkeling'. Met andere woorden, het profijtbeginsel wordt ingezet ten behoeve van nog niet gedekte tekorten.

De Unie heeft, evenals de VNG en IPO, steeds aangegeven geen voorstander van dit profijtbeginsel te zijn, omdat door tarifiering het gebruik van de voorzieningen wordt belemmerd en er hoge administratieve lasten mee zijn gemoeid.

Doorbelasting DigiD en MijnOverheid m.i.v. 2018

Om te voorkomen dat de GDI in 2018 weer financieel vastloopt, wilden het Ministerie van BZK en de Digi-commissaris besluitvorming over doorbelasting van GDI voorzieningen voor de voorjaarsnota 2017 effectueren. Op 24 februari jl. heeft de Ministerraad besloten om het gebruik van de voorzieningen DigiD, MijnOverheid en DigiPoort met ingang van 2018 door te belasten aan de afnemers.

Voor de waterschappen en belastingsamenwerkingen betekent dit dat zij voor DigiD en MijnOverheid moeten gaan betalen. Hoeveel dit zal zijn, hangt af van prognose-cijfers en hoe bepaalde zaken doorbelast gaan worden. Op basis van de huidige inzichten wordt gedacht aan een aanvullend bedrag van ongeveer €700.000 voor de waterschappen en een bedrag van ongeveer €3 miljoen voor de belastingsamenwerkingen waaraan waterschappen deelnemen. Het bedrag van die belastingsamenwerkingen is inclusief het gebruik voor de gemeenten binnen die organisaties. Deze bedragen kunnen nog wijzigen door gewijzigde prognose-cijfers en doorbelastingsafspraken die in de loop van 2017 gemaakt worden. Als hier meer over bekend is, zullen we dat communiceren. Deze bedragen voor 2018 zijn exclusief de €510.000 die waterschappen al betalen aan de GDI via de zogenoemde 'Aanvullende post' (onderdeel van de Rijksfactuur van de waterschappen).

Bijdrage aan berichtenvoorziening in 2017

Daarnaast heeft de Ministerraad op 8 juli 2016 besloten tot vernieuwing van de berichtenvoorziening, ofwel MijnOverheid Berichtenbox. Dit was omdat de berichtenbox, nadat de Belastingdienst ermee ging werken, aan haar eigen succes dreigde ten onder te gaan. De kosten voor deze vernieuwing van de Berichtenvoorziening werden in 2016 uit de Aanvullende Post gefinancierd. In 2017 en 2018 moeten de afnemers, in lijn met het profijtbeginsel en conform de denkklijn in het conceptarrangement, naar rato van gebruik voor de berichtenvoorziening betalen. Voor de belastingsamenwerkingen en de drie waterschappen die zelf belastingen heffen komt dat neer op een bedrag van €2,7 miljoen euro in 2017. In dit bedrag zit ook nog een gedeelte wat voor rekening van de gemeenten komt. Dit omdat er ook belastingsamenwerkingen zijn die voor waterschappen en gemeenten werken.

Geen compensatie

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 29 maart jl. hebben de decentrale overheden aangegeven onaangenaam getroffen te zijn door bovengenoemde besluiten. We zijn onvoldoende in de voorbereiding betrokken en de financiële consequenties voor de decentrale overheden zijn niet duidelijk in beeld gebracht. Artikel 2 van de Financiële Verhoudingswet is derhalve met voeten getreden en de decentrale overheden hebben de bedragen niet kunnen opnemen in hun begrotingen. Vandaar dat we hebben aangegeven compensatie voor deze extra kosten te willen. Ook hebben we wederom onze bezwaren tegen de systematiek van het profijtbeginsel ingebracht.

De reactie van minister Plasterk was teleurstellend. Het besluit is niet meer terug te draaien en er is geen financiële ruimte voor compensatie. Een beroep op artikel 2 is volgens de minister in dit geval niet aan de orde, omdat het niet om nieuw beleid gaat.

In de stevige discussie die volgde hebben de decentrale overheden onder andere aangegeven dat de governance van de GDI niet goed is. We worden wel geacht mee te betalen, maar kunnen onvoldoende invloed op de besluitvorming uitoefenen. Zo is er bijvoorbeeld geen bestuurlijk overleg op dit terrein. Minister Plasterk concludeerde dat er voor 2018 niets kan veranderen. Voor de jaren 2019 en verder moeten de decentrale overheden zich tot het nieuwe kabinet wenden. Zoals bij u bekend is de inzet van de Unie, net zoals van VNG en IPO, richting kabinetsformatie om de kosten van de GDI volledig vanuit de Rijksbegroting te gaan financieren.

Vervolgproces

Het Uniebestuur heeft zich op 21 april jl. op vervolgstappen beraad. Het Uniebestuur is van mening dat het eenzijdig besluiten in een Ministerraad dat waterschappen aan de GDI moeten bijdragen, zonder voorafgaand bestuurlijk overleg, een onwenselijke ontwikkeling is waarvan ongewenste precedentwerking kan uitgaan. Ook zijn de voordelen van digitale dienstverlening aan het verdwijnen omdat de kosten van een digitale aanslag nu hoger worden dan het versturen van een brief.

Omdat in het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen onze bezwaren tegen de door de Ministerraad genomen besluiten niet zijn weggenomen en we onlangs onverwacht met de bijdrage aan de berichtenvoorziening werden geconfronteerd, wil het Uniebestuur graag op korte termijn overleg met de minister en de Digicommissaris. Tot die tijd wordt geadviseerd om, afgezien van de recent verzonden Rijksfactuur, geen facturen te betalen voor de nieuwe doorbelasting per tik voor de vernieuwing berichtenvoorziening, MijnOverheid en DigiD.

VNG en IPO willen eveneens bestuurlijk overleg over de duurzame financiering van de GDI en steunen het advies van het Uniebestuur. Zij kunnen het advies echter niet overnemen, omdat de betaling van de gemeenten en provincies via het Gemeente- respectievelijk Provinciefonds verloopt.

Zodra er meer over het vervolgproces bekend is, zullen we u nader informeren. Voor vragen kunt u contact opnemen met Nicole de Keijzer (zie briefhoofd).

Hoogachtend,

ir. ing. A.J. Vermuë
Algemeen directeur

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
de heer dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

datum
24 mei 2017

ons kenmerk
90309/IP

contactpersoon
mw. M. Krug

betreft
Duurzame financiering GDI

uw kenmerk
-

e-mail
mkrug@uvw.nl

doorkiesnummer
070 351 97 08

Geachte heer Plasterk,

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 29 maart jl. hebben de vertegenwoordigers van de provincies en waterschappen hun bezwaren met betrekking tot de financiering van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) met u gedeeld. Omdat dit overleg onze bezwaren tegen de door de Ministerraad genomen besluiten niet heeft weggenomen en wij onlangs onverwacht weer met kosten voor de GDI zijn geconfronteerd, treden we graag op korte termijn in overleg met u en de Digicommissaris. Voorafgaand aan dit overleg zetten we graag onze bezwaren nog een keer uiteen.

Profijtbeginsel

Met het besluit van de Ministerraad d.d. 24 februari 2017 heeft u besloten om vanaf 2018 de toerekenbare kosten van de GDI op basis van het profijtbeginsel door te belasten aan de gebruikers van de GDI. In diverse overleggen ter voorbereiding op dit besluit hebben de medeoverheden zich hiertegen verzet en alternatieve vormen van financiering voorgesteld.

Wij achten doorbelasting op basis van het profijtbeginsel niet de juiste manier om de kosten van de GDI te dekken. De medeoverheden kennen veel kleine gebruikers, die zo dadelijk € 4,00 moeten betalen per bericht dat ze via MijnOverheid Berichtenbox versturen. Het wordt daarmee voor hen weer goedkoper om een papieren aanslag te sturen in plaats van een digitale aanslag. Ofwel: betalen naar gebruik leidt tot ontwijkgedrag, terwijl we er juist voor willen zorgen dat de GDI zoveel mogelijk door iedereen wordt gebruikt.

Daarnaast wordt, zo vrezen wij, door de toepassing van het profijtbeginsel een enorme bureaucratie en administratieve last gecreëerd, waarvan de rekening uiteindelijk door de burger wordt betaald en die niet bijdraagt aan de ambities van digitalisering. Dit staat op gespannen voet met het streven naar minimalisering van de administratieve lasten in het voorafgaande besluit van de Ministerraad van 8 juli 2016.

Koerswijziging en lastenverzwaring

Met de Minsterraadsbesluiten van 8 juli 2016 en 24 februari jl. is er sprake van een koerswijziging in de financiële verhoudingen en een lastenverzwaring voor de medeoverheden. Bij wijziging van beleid is het gebruikelijk dat, indien dit financiële gevolgen heeft voor de medeoverheden, er een onderzoek conform artikel 2 Financiële-verhoudingswet wordt ingesteld.

Dit onderzoek heeft voor deze koerswijziging nog niet plaatsgevonden, omdat op het moment van het voorbereidende besluit in 2016, maar feitelijk ook nog bij de daadwerkelijke effectuering daarvan in februari jl., onvoldoende duidelijkheid was over de gevolgen van het besluit. Een definitieve berekening wordt pas voor de zomer verwacht. Met deze kosten hebben de medeoverheden geen rekening kunnen houden in hun (meerjaren)begrotingen.

Daarnaast ontvingen we onlangs bericht dat er een nieuwe rekening resp. een extra uitname voor ons in aantocht is in verband met de vernieuwing van de berichtenvoorziening. Het betreft een bijdrage voor 2017, een lopend begrotingsjaar, terwijl de omvang van die bijdrage eveneens nog niet bekend is. In de Regieraden en het Nationaal Beraad Digitale Overheid hebben we ervoor gepleit om deze rekening, net als afgelopen jaar, uit het overschot op de Aanvullende Post te betalen. Helaas is hier geen gehoor aan gegeven.

Uitblijven Bestuurlijk Overleg

Tot slot steekt het de waterschappen en provincies dat de bezwaren van de medeoverheden niet in de Ministerraad zijn gebracht. Wij hebben dit geluid eerder laten horen in de Regieraden van de Digicommissaris, in het Nationaal Beraad, de ACDO en en marge bij de bij BZK relevante DG's en de Digicommissaris. Ook in het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 29 maart 2017 hebben we onze punten ingebracht. Dat er geen specifiek bestuurlijk overleg op dit terrein is, geeft aan dat de governance rondom de GDI nog altijd onvoldoende is geregeld.

Op deze gronden heeft het bestuur van de Unie van Waterschappen besloten om haar leden te adviseren de doorbelasting van de GDI vooralsnog niet te accepteren totdat er een gesprek op bestuurlijk niveau heeft plaatsgevonden. Het Interprovinciaal Overleg overweegt om de structurele bijdrage stop te zetten voor GDI voorzieningen waarvan de provincies geen gebruik maken, zoals MijnOverheid voor burgers.

Om bovenstaande problematiek met u te bespreken treden wij graag op korte termijn met u en de Digicommissaris in overleg.

Mede namens het Interprovinciaal Overleg,

Hoogachtend,

mr. J.H. Oosters
Voorzitter

cc: de heer drs. H.B. Eenhoorn, Digicommissaris

